

Collegial-Tidende for Danmark og Norge.

Med kongeligt allernaadigst Privilegium.

No. 12. Den 19de Marts 1803.

Trykt i Kjøbenhavn hos Director Johan Frederik Schulk.

Undertegnede ere Redaktører, Forlæggere og Udgivere af
denne Tidende:

Christian Knudsen. Peter Johan Monrad.
Deputerede i det danske Cancellie.

Offentlige Indretninger.

Instruk for Dagvogterne ved de Afsindige i St.
Hans Hospital.

1. Dagvogterne skulle være ædruelige, reenslige, ordentlige, sindige og sædelige mod hinanden indbyrdes og mod alle.

2. De Afsindige, som de nærmest og dagligst omgaaes, skulle de bevogte som ulykkelige Medmennesker, hvis Helbredelse de, saavidt det staaer til dem, skulle søge at befordre, og hvis Tilstand, saavidt de ikke helbreedes, man her gjøre saa taalelig som mueligt.

3. Det vigtigste, som i den Henseende er at iagttage, er: at de Affindige omgaaes med Mildhed og Godmodighed; at man overbærer med deres vilde Ord, om de endog synes fornærmende; at man søger, fornemmeligt ved milde Formaninger, men, naar disse ikke frugte, ved findige Grettesættelser at holde dem til Ordet, Afgtelse og Lydighed imod deres Foresatte; at man vogter sig for at opirre dem ved Etjeldsord, Vandens og Bittre Talemaader, ligesom og for at styrke dem i deres Galtskaber ved ubetimelig Spøg; at de holdes i meest muelig Reenlighed og frisk Lust; at deres Fodder og Been holdes varme i Vinterkulden, hvilken letteligen forvolder dem Koldsyr og Død; at man i ingen Maade fornærmer eller foruretter dem. Alt dette maae Dagvogterne stedse have i frisk Minde, og i alle Tilfælde omgaaes og behandle de Ulykkelige, som til deres Forsorg anbetroes, saaledes, som de ønskede at omgaaes og behandles, dersom de nogensinde skulde blive saa uheldige, at komme i saadan Tilstand, hvilket kan hænde ethvert Menneske.

4. I Almindelighed paalægges det Dagvogterne at hjælpe og staae hinanden bi i at besørge de Affindiges Reenlighed, Pleie og Bevogtning om Dagen, det er, fra den Tid, Nattevogterne gaae fra Post om Morgen, indtil de tiltræde den om Aftenen, og i disse fælles Forretninger skulde de stedse omgaaes hinanden
eni

enigen og fortroligen, og for alting ikke yttre sig i Uenighed, langt mindre i Klammerie, i de Affindiges Naaher.

5. For at kunne gjøre Forskjel paa deres Forretninger, gives dem Navn af første og anden Dagvogter. De ere imidlertid hinanden lige, og den ene staaer ikke under den anden, men begge under Inspecteuren og Doctoren.

6. I Særdeleshed er det Første Dagvogters Pligt og Forretning:

- a) At have Tilsyn med, og pleie de affindige Mandfolk, som bruge Medicamenter og faae Sygepleie, saalænge de saaledes behandles.
- b) At sørge for disse Patienters og deres Kammeres Reenlighed, at bringe dem deres Mad og Drikke til rette Tid, og paasee, at det, de faae, er som det bør være. Findes Feil ved Maden eller Drikken, mældes det for Inspecteuren, da det, hvorover kan klages, tillige forevises.
- c) At være Gangkonerne til Hjælp ved de Fruentimmer, som bruge Medicin, naar de ere saa urolige, at Gangkonerne ikke ene kunne give dem Medicinen, og besørge deres og deres Kammeres Reenlighed.

Bed Reenlighed forstaaes ogsaa deres Paaflødning med reent Linned, og deres Bæstning, naar de have gjort sig urene.

7. I Særdeleshed er det Anden Dagvogters Pligt og Forretning:

- a) At have Tilsyn med og pleie de affindige Mandfolk, som ikke bruge Medicin og ikke faae Sygepleie.
- b) At sørge for disse Lemmers og deres Kammeres Reenlighed.
- c) At bringe dem deres Mad og Drikke i rette Tid, og paasee, at det, de faae, er som det bør være.
- d) At være Gangkonerne til Hjælp ved de Fruentimmer, som ikke bruge Medicin eller faae Sygepleie, naar disse ere saa urolige, at Gangkonerne ikke kunne ene besørge deres eller deres Kammeres Reenlighed, eller de ellers ikke kunne styre dem.

8. Enhver af de Affindiges Kamre og Gangen uden for Kamrene skal dagligen reengjøres, luftes, gjennemrøges med hvad Doctoren foreskriver. Det maa skee saa tidligt om Morgenens som muligt, og være færdigt om Vinteren inden Kl. 10, om Sommeren inden Kl. 8 Formiddag. Forsaavidt de Affindige selv dertil kunne hjælpe eller selv gjøre det, maa det paasees, at de gjøre det. I andet Fald udbringes de af deres Kamre, og holdes under Opsigt, saa længe det varer. Til denne Opsigt skulle Dagvogterne være hinanden behjælpelige.

9. Jo flere der kunne dagligen i visse Timer være ude af Daarekisterne, og jo længere ude, jo bedre.

De

De, som ikke kunne tillades at gaae frit, isøres de indførte Trøier. Om Sommeren gaae de i Gaarden, eller paa en grøn Plads uden for Hospitalet; om Vinteren i det for dem bestemte varme Værelse: i det mindste maa een af Dagvogterne da altid være tilstede hos dem, og, naar mange ere ude, og Dagvogterne ikke ved andet paalagt Arbejde ere hindrede, skulle de begge være tilstede.

10. I Tilfælde at der for en Tid behøves flere tilstede, end to, ved Reengjørelse, Affindiges Binden, eller deslige, kaldes Nattevogterne til Hjælp.

11. Dersom nogen af de udeladte Affindige undvige om Dagen, staae Dagvogterne, een eller begge, efter Omstændighederne, derfor til Ansvar.

12. Med Ild og Lys have de nøie Tilsyn, og ere ansvarlige, om nogen Skade i den Henseende ved deres Forseelse, eller Mangel af Agtsomhed, maatte forvoldes.

13. De skulle vogte sig for at give de Affindige Knive eller andet saadant Instrument i hænde, hvormed de kunne skade sig eller andre, eller hvoraft de kunne betjene sig for at brække ud, og, skulde de bemærke, at noget saadant er kommet nogen i hænde, have de, saafremt de ikke strax kunne fratage dem det, usfortøvet at anmeldte det for Inspecteuren.

14. De maae ikke af de Affindige kjøbe noget, eller, om de have Penge, sælge dem noget, 14.

15. Man vil drage Omsorg for, at de Affindige ikke faae Penge, hvilke de ikke forstaae at bruge, men at de derimod forsynes med alt hvad de behøve. Saa vidt og saalænge imidlertid nogen Affindig maatte have Penge, og de betroe dem til Dagvogterne, til derfor at kjøbe dem eet eller andet, skulle de udrette det redeligen, og i ingen Maade forurette dem. Hvad Doctoren har forbudet, maae de aldeles ikke kjøbe.

16. Hvad Brændeviin angaaer, da rette de sig efter og paasee Overholdelsen af den derom i Hospitalet stete Bekjendtgjørelse.

17. Alle deres Forretninger, og hvad dem ellers paalægges, udføre de i den Orden, til de Tider og paa den Maade, som dem befales, af Doctoren, saavidt de Syges Behandling angaaer, og af Inspecteuren i alt øvrigt. Disse Hospitalets Embedsmænd, som deres nærmeste Foresatte, skulle de være hørige og lydige.

18. Første Dagvogter antages og affediges af Directionen efter Doctorens, anden Dagvogter efter Inspecteurens Forslag; begge med 8 Dages Opsigelse.

19. Forsee de sig mod noget af det, som i denne Instrux eller af Hospitalets Direction, dets Inspecteur eller af Doctoren, (saavidt de Syges Behandling angaaer) er eller vorder foreskrevet, ansees de af Directionen med Grettesættelse eller Mulct fra 2 Mk. til 2 Rdlr. eller med Tjenestens Fortabelse, og skulle da strax for:

forlade Hospitalet, eller og tiltales de, for de grovere Forseelser, naar Directionen ikke selv dømmer dem, for Fattigvæsenets Politieret.

20. For deres Tjeneste, saalænge de Samme vel foretaaе, erholde de ugentlig 2 Rdlr., som udbetales dem hver Mandag af Inspecteuren. Ejene de længe, vil Directionen paa een eller anden Maade see at bewirke dem Belønning, og i deres Alderdom og Svaghed, naar de dertil trænge, see dem for deres Levetid forsoegede i eet eller andet Hospital.

Den specielle Direction for St. Hans Hospital,
den 11 Februar 1803.

Malling. Pontoppidan. Jesen, Lövmænd. Bang,

Efterat det i en til Cancelliet fra Stiftamtmand Hølsfried og Biskop Middelboe, som Directeurer for Colding Hospital, indkommen Forestilling om bemældte Hospitals hensigtsmæssigere Indretning og Forandring, hvormed tillige er indsendt en Tegning, der indeholder saavel Colding Hospitals nuværende Indretning som den tilsigtede Forandring ved Samme, af fornævnte Direction er blevet foreslaaet: at Kirkens Rum herester maatte benyttes til bedre Bequemmeligheder for Lemmerne og Dises Antals Forøgelse fra 12 til 28; at nærværende Hospitalspræst, for sin Embedstid, maatte vedblive at
nyde

nyde de Emolumenter, han hidtil har havt, imod at forestaae det, som, efter hans Afgang (da ingen ny Hospitalspræst i hans Sted bliver at besikke) alene vil paaligge Sognepræsterne; at Hospitalslemmerne derefter maatte henhøre til Byens Menigheder, og der søge Kirke og Altergang; at den ugentlige Prædiken i Hospitalet maatte ophøre, og at Sognepræsten derimod maatte paalægges, efter Lovens 2. 7. 3., een Gang ugentligen og oftere, dersom nogen Nødvendighed det udfraver, at besøge og trøste de Syge og Sengeliggende i Hospitalet, samt uddøle Nødverren til dem uden Bestaling, da Brød og Viin til Syges Berettelse leveres Hospitalet af Kirkerne, ligesom til andre Syge af Menighederne, og at den ældste Herer ved den latinske Skole i Eolding maatte tillægges 30 Rdlr. aarligt, for hver Aften at holde Vøn i Hospitalet, hvilken Indretning maatte tage sin Begyndelse, naar den nærværende Hospitalspræst afgaaer, og hans Løn og Emolumenter tilfalde Hospitalet: saa har det behaget Hs. Majestæt, under 18 f. M., at approbere samtlige foransførte Forslag.

Fovgivninger.

Under 5 d. M. er, igjennem det tyske Cancellie, udfærdiget et Cancelliepatent angaaende Børns og Tjenestefolks

nestkthyenders privilegerede Børneting, for Hertugdømmene Slesvig og Holsteen, Hertsabet Pinneberg, Grevsabet Rantzau og Staden Altona, af følgende Indhold. Hs. Majestæt har, under 4 s. M., allernaadigst fastsat nedenstaaende Bestemmelser i Henseende til det privilegerede Børneting. 1) Forældrenes privilegerede Børneting ophører, saavel i Henseende til Døtre som Sønner, med Disses myndige Alder, naar de ei længere ere at henregne til Forældrenes Huus. 2) De, som staae i Tjeneste hos Personer, der have et privilegeret Børneting, eller som høre til deres Tyende, tage ingen Deel i dette privilegerede Børneting, men høre under den ordentlige Øvrighed paa det Sted, hvor deres Hertsab boer. 3) Den fra ovenansførte Forskrift afvigende Foranstaltning, i Henseende til Militairpersoners Tyende, i 3 § af Forord. af 11 Mai 1798, erhverved ophævet.

Ved Reskript af 11 d. M., til Kjøbenhavns Magistrat, er det bevilget: at det Interessenterne i det lidet Bognmandslaug i Kjøbenhavn, for deres Kjørsel til Stadens almindelige Broelagning, ved Reskript af 19 Marts s. A., forundte Tillæg af 2 Sk. paa et Læs Sand og 8 Sk. paa en Dagvogn, maa vedblive til September Maanedes Udgang indeværende Aar.

Blan-

Blandede Efterretninger.

I Anledning af en til det danske Cancellie indkommen Førespørgsel om, hvorvidt de Trængende her i Rigerne, der bekjende sig til den romersk-catholske Lære, kunne, lige med dem, der ere opdragne i Landets Religion, være berettigede til Understøttelse af det Steds Fattigvæsen, hvor de opholde sig; har fornævnte Collegium, under 5 d. M., tilskrevet samtlige Øvrigheder i begge Riger: at, ligesom der, ved de om Fattigvæsenet i Almindelighed udgangne Anordninger, allene er taget Hensyn til de Vedkommendes Trang, og ikke til deres religiøse Meninger, saa er det og en Følge af de Grundføtninger, paa hvilke al Fattigforsørgelse maa være bygget, at Enhver, som kunde blive pligtig at bidrage til Fattigvæsenet, saafremt han var formuende, ogsaa er berettiget til at nyde Understøttelse af samme, naar han dertil findes trængende, uanset hvad Religionslære han bekjender sig til.

Under 4de d. M. er det allernaadigst tilladt Chefen for Borger-Artilleriecompagniet i Fladstrand, Løts-Olbermand Hedemark, til sin havende Uniform end videre at bære en trekantet Hat med Guldkrampe og tweende borgerlige Guld-Epauletter.

Under

Under 11 d. M. ere Følgende, igjennem det danske Cancellie, blevene meddeelte Bevillinger til at holde Gjestgiverie og Herbergeerhuus for Rejsende, paa efterstrevne Steder :

I Christiansand :

- a) Thorer Keymert og hans Hustru efter hans Død.
- b) Anniken, afgangne Kjøbmand Knud Mølbachs Enke.

I Øster-Rissør :

Apotheker Ole Scheen og hans Hustru efter hans Død.

I Arendal :

Kjøbmand Niels Beck og hans Hustru efter hans Død.

I Stavanger :

Thore Huusebøe og hans Hustru efter hans Død.

Juleaften, den 24 Dec. f. A., indtraf det Uheld, at en gammel Finlap, ved Navn Jon Mogensen, af Brønø Præstegjæld, tilligemed hans Kone, fantrede med deres Baad, omtrent en halv Miil fra Præstegaarden Kolvereid; Manden kom aldeles fra Hvelvet, som dog Konen vedhængte: Mørket og tildeels nogen Blæst vilde gjort det umueligt for dem at reddes, dersom ikke hendelseviis Enken Marith Andersdatter Kjøvehopen og Pigen Elisabeth Nielsdatter (den sidste 19 Aar gammel), vare komne roende ad samme Vej. Disse fik da ovennævnte Kone, Ellen Mortensdatter, der endnu hang ved

ved Hvelvet og havde kun faa Kyskræfter tilbage, reddet og bragt til Landet. Da Pigen, Ellsabeth Nielsdatter, fik af den reddede Kone at høre, at ogsaa hendes Mand havde været med og var bortebleven, søgte hun strax at overtale Enken Marith Andersdatter till at følge med sig, for at opsøge ham; men, da denne ikke var villig dertil, løb Pigen alene til Søen, satte, med megen Anstrængelse, en liden Baad ud, og roede henhelt det Sted, hvor hun fandt Hvelvet og Konen. Hun fandt da endelig Manden, der endnu flød paa Klæderne, men gav intet Tegn til Liv. Glad herover satte hun nu den Beslutning, at holde den Drukne fast med den ene Haand, imedens hun roede sig til Lands med den anden, hvilket hun og lykkeligt opnaaede. Af Mangel paa hurtig Hjælp maatte hun imidlertid forlade den Døde paa Strandbredden, og var al Umag forgjæves for siden at bringe ham til Live. Efterat denne Handling af vedkommende Sognepræst er bleven bevidnet, er sornævnte Pige bleven tilstaaet den ved Placaten af 14 Septbr. 1798 fastsatte Præmie.

Pedige Embeder.

Under det danske Cancellie: Sørenssriveriet i Sandfjord under nordre Bergenhuus Amt; Indre Sogns Sørenssriverie under samme Amt.

Besorbring og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 18 Marts er Rector ved den latinske Skole i Randers, Mag. P. Estrup, udnævnt til Sognepræst for Nyekjæbing og Systoste Menigheder paa Falster; Sognepræsten for Rold og Vebbestrup Menigheder i Viborg Stift, E. Ferslew, til Sognepræst for Sæbye Menighed i Aalborg Stift; Personel-Kapellan til Hammelev og Engelev i Aarhus Stift, J. Selmer, til Sognepræst for Helligsøe og Gjettrup Menigheder i Aalborg Stift; Sognepræsten for Uldum og Langskov Menigheder i Ribe Stift, H. R. Steenstrup, til Sognepræst for Karleboe, Hørrebye og nævre Ørslef Menigheder paa Falster; Personel-Kapellan til Hjarup og Bamdrup i Ribe Stift, O. F. Bruun, til Sognepræst for Hvideberg, Ørum og Lødborg Menigheder i Aalborg Stift; Cand. Theol. P. Sand til Sognepræst paa Bense under Ribe Stift; Personel-Kapellan til Dahler under Ribe Stift, E. Holm, til ordineret Degn paa Romø under samme Stift; Sognepræsten til Trysilb Præstegjæld i Aggershuus Stift, M. F. Bang, til Sognepræst for Vaage Menighed i samme Stift; Sognepræsten til Vælle i Christiansands Stift, P. L. Lund, til Sognepræst for Eggersund og Dugne Menigheder i samme Stift; Sognepræsten til Vindherrets Præstegjæld

gjæld i Bergens Stift, M. Hertzberg til Sognepræst for Rintzervigs Menighed i samme Stift; Kapitulæris og Diaconus ved Domkirken i Trondhjem, F. J. Vech, til Sognepræst for Alstahoug Menighed i Trondhjems Stift; Personel-Kapellan M. Knudsen til residerende Kapellan for Grans Præstegjæld i Aggershuus Stift; Catechet ved Nicolai Menighed i Kjøbenhavn, J. E. Bull, confirmeret til residerende Kapellan ved Hellig-gjestes Menighed sammesteds; Overlærer ved Cathedral-skolen i Kjøbenhavn, Doctor Philosophiæ C. P. Thorlacius, bekliffet til Rector ved den latinske Skole i Nyeborg; Postmester og Forligelses-Commisair i Kongsberg, M. N. Vogt, til Sørenskriver over Nordfjords Fogderie i Bergens Stift; Kjøbmand K. Holtermann til Stadsmaaler i Bergen; Virkeskriveren ved Grevskabet Christiansholm, H. N. Gierding, confirmeret at være tillige Virkeskriver ved Fuglsang og Prierfrov Virker i Holland; Licentiatius Medicinæ G. Jessen bekliffet til Land-Physikus i Schien og dens Forstæder, Porsgrund, Brevig og Langesund, saavelsom Bradsberg Amt.

Under det tydske Cancellie: Den 11 Marts er deputeret Borger og Kjøbmand M. E. Kennenkamp, i Flensborg, bekliffet til Medforstander og Provisor ved Hospitalet sammesteds.

Under Generalitetet: Den 11 Marts er Major v. Harboe, af det schlesvigſke Infanterie-Regiment, beſtikt til 4de Stabs-Officer, og Capitain Greve v. Rantzau, af Livgarden til Fods, til Major med den reſerverede Anciennet et og til 5te Stabs-Officer, begge i bemældte Regiment; Stabs-Capitain v. Romeling, af Livgarden til Fods, beſtikt til Compagnie-ſtes; Premier-Lieutenant v. Løwenſchild til Stabs-Capitain; char. Premier-Lieutenant Greve af Danneschild-Løwendal til virkelig Premier-Lieutenant, og char. Second-Lieutenant v. Holſtein til virkelig Second-Lieutenant, ſamtlige i bemældte Garde; Major M. P. O. v. Roſenørn, af det 1ſte øſtre-jydske Landværn-Reg., udnævnt til Oberſt-Lieutenant af Landværnet; Sec. Lieutenant v. Tharup afgaaet fra Prinds Frederiks Regiment for at anſættes ved det ſøndre ſjælandske Landværn-Regiment ſom Premier-Lieutenant; Under-Chirurg W. Stebuſs, efter Anſøgning, afgaaet fra norſke Livregiment med Regiments-Feltſjærs Character; H. L. G. Nicolas, efter Anſøgning, i Naade entlediget fra Chirurgicatet ved Gladſtrands Fæſtning, med Penſion; Under-Chirurg ved 4de Division Søefolk, C. G. Hansen, beſtikt til Batalions-Chirurg ved nordenſjælske Infanterie-Regiment.

Under RenteKammert: Den 9 Marts er Proſeſſor

fessor J. Baggesen, efter Ansøgning, i Naade entlediget fra det ham hidtil betroede Embede, som Meddirecteur for Skuespillene; Krigsraad H. Siemers, efter Ansøgning, i Naade entlediget fra den ham betroede Tjeneste, som constitueret Magazinforvalter ved Kornforraads- og Høe-Magazinet i Friderichsstad, og i hans Sted igjen antaget Copiisten i det søndenskjeldske Rentestriver-Contoir, A. Andersen.

Under General-Toldkammeret: Den 9 Mars er Premier-Lieutenant C. G. Batzmann udnævnt til Toldoppebørselsbetjent i Eggersund; Under-Toldbetjenten i Tønsberg, C. Bruun, til Toldbetjent i Stavørn; Toldbetjent Alsum, i Valderhoug, hvis Tjeneste her efter indgaaer, i Naade entlediget; Toldbetjenten i Kjøbenhavn, J. Erdmann, til Toldbetjent i Valderhoug, i afgangne Moldenhauers Sted, og C. Hagerup til Toldbetjent i Kjøbenhavn.

Formedelsi en Trykfeil i det Exemplar af den kongelige Placat, dat. 2 d. M., indeholdende nogle nærmere Bestemmelser i Henseende til de under 18 Febr. 1801 oprettede bestandige transportable Stats-Fonds, hvorefter sammes Indhold i denne Tidendes No. 11. Pag. 169 er indført, heder det i den 1ste §. "at af de paa Courant lydende Summer godtgjøres aarlig $1\frac{1}{2}$ Procent Rente", hvilket derimod skal være $4\frac{1}{2}$ Procent.